

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

-

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

TYP-lain 2 §:ssä säädetään ohjauksesta monialaiseen yhteispalveluun, 3 §:ssä kartoitusjaksosta, jonka aikana arvioidaan työttömän palvelutarve, 4 §:ssä monialaisen työllistymissuunnitelman laatimisesta, seurannasta ja tarkistamisesta ja 5 §:ssä monialaiseen työllistymissuunnitelmaan liittyvistä velvollisuuksista.

Kuntakokeilulain 8 §:n 3 momentin mukaan kokeilualueen kunta arvioi asiakkaansa TYP-lain 2 §:ssä tarkoitetun monialaisen yhteispalvelun tarpeen TE-toimiston sijaan. Jos kokeilualueen kunnan asiakas täyttää mainitun lain 2 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset ja hänellä on monialaisen yhteispalvelun tarve, kokeilualueen kunta vastaa mainitun lain 3 §:ssä tarkoitetuista kartoitusjakson toimenpiteistä TE-toimiston sijaan ja arvioi mainitun lain 6 §:ssä tarkoitetun monialaisen yhteispalvelun päättymisen TE-toimiston sijaan. Kuntakokeilulain 9 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan kokeilualueen kunta hoitaa asiakkaidensa osalta työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät, joista säädetään TYP-laissa monialaisen työllistymissuunnitelman laatimiseksi. Toisin sanoen kokeilualueen kunta hoitaa kuntakokeilulain nojalla TYP-laissa monialaisen työllistymissuunnitelman laatimisesta TE-toimistolle säädetyt tehtävät niiden henkilöiden osalta, jotka eivät täytä työttömyysturvalain ansiopäivärahan saamisen edellytyksiä tai ovat alle 30-vuotiaita, maahanmuuttajia tai vieraskielisiä.

KEHA-keskuksen näkemyksen mukaan kokeilun alueen kunnan pitää myös kertoa lain 5 §:n 1 momentin mukaisista velvollisuuksista. Nyt ehdotetun pykälän mukaan TE-toimisto ja hyvinvointialue ovat velvollisia kertomaan velvollisuudet ja kuntakokeilulaissa ei ole ainakaan suoraa viitettä siihen, että kokeilukunnan tehtävä olisi kertoa nämä velvollisuudet hoitaessaan tehtäviä TE-toimiston asemasta. Velvollisuus tulee olla myös kokeilun alueen kunnalla hoitaessaan TE-toimiston tehtäviä.

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

Ei lausuttavaa.

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastuun siirtymisen muutoksesta johtuen siten, että hyvinvointialue tulisi yhteistoimintamallin toimijaksi kunnan sijaan sosiaali- ja terveyspalveluista vastaavana tahona.

KEHA-keskus ylläpitää monialaisen yhteispalvelun toteuttamiseksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 luvun 1 §:ssä tarkoitettua monialaisen yhteispalvelun asiakasrekisteriä (ns. TYPPI-rekisteri). KEHA-keskus myöntäisi jatkossakin käyttöoikeuden monialaisen yhteispalvelun asiakasrekisteriin TE-toimiston, työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain nojalla TYP-laissa säädetyistä tehtävistä vastaavan kunnan ja kuntayhtymän, hyvinvointialueen tai Kansaneläkelaitoksen hakemuksesta.

Ehdotettu muutos edellyttäisi käytännön toimenpiteenä sitä, että KEHA-keskus lähettää jokaiselle TYPPI-rekisteriä käyttävälle ns. yksikölle listan voimassa olevista käyttöoikeuksista tarkistettavaksi. Tarkistuksen jälkeen muutokset hyväksytään ja teknisen tallennuksen suorittaa Valtori. TYPPI-rekisterin osalta muutos ei aiheuta tuotannossa olevien järjestelmien osalta erillisiä järjestelmäkustannuksia, vaan tehdään ns. virkatyönä.

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

Hyvinvointialueen lisääminen lain kohtiin 6 §, 28 §, 44§, 46–49 ja 51–53, 54 §, 55 § mahdollistaa kustannusten korvausten sujuvamman hakemisen, koska palveluja järjestävät sekä kunnat että hyvinvointialueet, ja kuluja kertyy molemmille palvelun järjestäjille. Hyvinvointialueiden ei jatkossa tarvitse kierrättää palvelun tarjoamisesta syntyneitä kustannuksia kuntien kautta.

Ehdotetun 49 §:n "Korvaus erityiskustannuksista" säädöserusteluissa on kerrottu, että kunnan tai jatkossa hyvinvointialueen tulee toimittaa korvaushakemuksen tueksi lääkärin tai sosiaalihuollon ammattihenkilön antama todistus tai lausunto. KEHA-keskus haluaa täsmentää, että KEHA-keskukselle toimitettavan korvaushakemuksen liitteenä ei edellä mainittuja todistuksia tai lausuntoja toimiteta vaan ELY-keskukselle toimitettavan hakemuksen liitteenä, jossa haetaan erityiskustannussopimusta.

Mainitussa pykälässä todetaan myös, että erityiskustannukset korvataan enintään kymmeneltä vuodelta. Lainkohdan selkeyttämiseksi KEHA-keskus esittää lisäystä korvausajan laskemisen aloitusajankohdasta, joka on henkilön ensimmäinen kotikuntamerkintä.

Ehdotetussa 54 §:ssä "Korvauksen maksaminen" on säädöserusteluissa kerrottu, että korvaushakemukseen tulee myös liittää kustannuksiin liittyvät tositteet aina, kun se on mahdollista. KEHA-keskus haluaa täsmentää, että korvaushakemusten liitteenä tulee toimittaa tositteet tai muu riittävä selvitys kustannuksista.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

Ei lausuttavaa.

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

Ei lausuttavaa.

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

Voimassa olevan lain 87 § säilyy muuttumattomana, uutena 87b§. Nykyinen 87§ mahdollistaa KEHA-keskukselle 6 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömien tietojen saamisen.

Pykäläkohtaisissa perusteluissa sivulla 28 on virheellisesti mainittu ELY-keskus korvauksen maksajana:

”ELY-keskus maksaa korvauksen kunnalle hakemuksen perusteella. Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoksenhausta säädetään kotoutumislain 82 §:ssä.”

Korvauksen maksaja on kuitenkin KEHA-keskus.

Hallituksen esityksen kohdassa 4.2.1 taloudelliset vaikutukset ei ole huomioitu lainkaan muutoksen aiheuttamia järjestelmä- ja kehityskustannuksia, joita syntyy maahanmuuttovirastolle, KEHA-

keskukselle ja mahdollisesti myös hyvinvointialueille. Niiden rahoittamiseen vähintään KEHA-keskuksessa tulisi varata hallituksen esityksessä riittävä resurssi.

Pyylampi Ville
KEHA-keskus